

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2874/2517

พระสมุทรเมธาจารย์ (แจ่ม บุญเนตร) โดยนางบรรจง ภูักดีผู้รับมอบอำนาจนางอารีย์ ต้นจารุเวชกุลจำเลย
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 521, ป.พ.พ. มาตรา 1646, ป.พ.พ. มาตรา 1647, ป.วิ.พ. มาตรา 177

ย่อ / หลักกฎหมาย

ผู้ตายทำเอกสารไว้ มีข้อความว่า "กระผม พระรัตน์ โอภาโสขอมอบถวายท่านเจ้าคุณพระสมุทรเมธาจารย์ เรื่องทรัพย์สินสมบัติทุกอย่างที่มีอยู่ในขณะเป็นพระนี้ทั้งหมดห้ามมิให้ญาติผู้ใดมาเกี่ยวข้องกับด้วยโดยเด็ดขาด" ไม่มีข้อความตอนใดแสดงให้เห็นว่าเป็นการแสดงถึงเจตนาของผู้ตายในการกำหนดการเผื่อตายในเรื่องทรัพย์สินให้เกิดผลบังคับเมื่อได้ถึงแก่ความตายไปแล้วเลย จึงมิใช่พินัยกรรมคงเป็นเพียงหนังสือยกทรัพย์สินให้ในระหว่างมีชีวิตเท่านั้น การที่ระบุห้ามมิให้ญาติผู้ใดมาเกี่ยวข้องกับด้วยโดยเด็ดขาดเป็นข้อความเขียนห้ามไว้ตามธรรมดา เพราะได้ยกให้ไปแล้วจะแปลเลยไปถึงว่ามีความหมายเป็นการแสดงเจตนากำหนดการเผื่อตายในเรื่องทรัพย์สินที่จะให้เกิดผลบังคับเมื่อตายหาได้ไม่ โจทก์ฟ้องโดยอาศัยสิทธิตามพินัยกรรม จำเลยยอมมีสิทธิปฏิเสธในเรื่องพินัยกรรมที่เป็นมูลฟ้อง อันเป็นการปฏิเสธเรื่องอำนาจฟ้องของโจทก์ได้

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องว่า พระรัตน์ โอภาโส หรือรัตน์ บุญเนตร และจำเลย เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ร่วมกันที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๘๒๕๓ พระรัตน์ โอภาโส มรณภาพแล้วได้ทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินมรดกคือที่ดินดังกล่าวเฉพาะส่วนของพระรัตน์ โอภาโส ให้แก่โจทก์โจทก์มอบอำนาจให้นางบรรจง ภูักดี เป็นผู้จัดการแบ่งแยกออกจากส่วนของจำเลย จำเลยบิดพลั่วและเพิกเฉย จึงขอให้พิพากษาและบังคับให้จำเลยส่งมอบโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๘๒๕๓ แก่โจทก์ หรือแก่เจ้าพนักงานที่ดิน ถ้าไม่ปฏิบัติตาม ให้ถือคำพิพากษาเป็นการแสดงเจตนาของจำเลยยอมให้โจทก์ใช้ชื่อโจทก์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินแปลงดังกล่าวเฉพาะส่วนและทำการรังวัดแบ่งแยกส่วนของโจทก์ได้ทันที จำเลยให้การว่า พระรัตน์ โอภาโส ทำพินัยกรรมยกที่ดินตามฟ้องให้โจทก์ไม่เป็นความจริง ตามกฎหมายพระภิกษุไม่มีสิทธิที่จะทำพินัยกรรมยกให้แก่ผู้ใด ฟ้องโจทก์เคลือบคลุม จำเลยไม่เคยโต้แย้งสิทธิของโจทก์โจทก์ยังไม่มีอำนาจนำคดีมาฟ้อง และเป็นการใช้สิทธิไม่สุจริต ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า เอกสารหมาย จ.๒ ที่โจทก์อ้างว่าเป็นพินัยกรรมเป็นเพียงหนังสือแสดงเจตนายกให้ มิใช่เป็นการแสดงเจตนากำหนดการเผื่อตายในเรื่องทรัพย์สินของตน ไม่เป็นพินัยกรรมที่ถูกต้องตามกฎหมายโจทก์ไม่มีสิทธิรับมรดก จึงไม่มีอำนาจฟ้องพิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า เอกสารหมาย จ.๒ ซึ่งโจทก์อ้างว่าเป็นพินัยกรรมของพระภิกษุรัตน์ โอภาโส มีข้อความว่า "กระผม พระรัตน์ โอภาโสขอมอบถวายท่านเจ้าคุณพระสมุทรเมธาจารย์ เรื่องทรัพย์สินสมบัติทุกอย่างที่มีอยู่ในขณะเป็นพระนี้ทั้งหมด ห้ามมิให้ญาติผู้ใดมาเกี่ยวข้องกับด้วยโดยเด็ดขาด" ไม่มีข้อความตอนใดที่แสดงให้เห็นได้ว่าเป็นการแสดงถึงเจตนาของพระรัตน์ โอภาโส ในการกำหนดการเผื่อตายในเรื่องทรัพย์สินให้เกิดผลบังคับ เมื่อได้ถึงแก่กรรมภาพไปแล้วเลย จึงมิใช่พินัยกรรมคงเป็นเพียงหนังสือที่พระรัตน์ โอภาโสทำยกทรัพย์สินให้พระสมุทรเมธาจารย์โจทก์ทันทีระหว่างมีชีวิตการที่ระบุห้ามมิให้ญาติผู้ใดมาเกี่ยวข้องกับด้วยโดยเด็ดขาด ก็เป็นข้อความเขียนห้ามไว้ตามธรรมดาเพราะได้ยกให้ไปแล้วจะแปลเลยไปถึงว่า

มีความหมายเป็นการแสดงเจตนากำหนดการเผื่อตายในเรื่องทรัพย์สินที่จะให้เกิดผลบังคับได้เมื่อตาย หาได้ไม่ ส่วนที่โจทก์ฎีกาว่า จำเลยมิใช่ทายาทของพระรัตน โอภาโส ผู้ทำพินัยกรรม ไม่มีสิทธิโต้แย้งเกี่ยวกับพินัยกรรมนั้น ศาลฎีกาเห็นว่าโจทก์ฟ้องโดยอาศัยสิทธิตามพินัยกรรม จำเลยย่อมมีสิทธิปฏิเสธในเรื่องพินัยกรรมที่เป็นมูลฟ้อง อันเป็นการปฏิเสธเรื่องอำนาจฟ้องของโจทก์ได้ พิพากษายืน

องค์คณะ

อุดม จาละ · สงวน สิทธิไชย · ปรีชา สุมาวงศ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/2874/2517>